

CODE VAN GOEDE PRAKTIJK

OVAM

WWW.OVAM.BE

Code van goede praktijk

publicatiedatum / 15.06.2021

DOCUMENTBESCHRIJVING

1 <i>Titel van publicatie:</i>
Asbest: saneringsvariant – Code van goede praktijk	2 <i>Verantwoordelijke Uitgever:</i>
OVAM
3 <i>Wettelijk Depot nummer:</i> /	4 <i>Trefwoorden:</i>
Asbest
Bodemsanering
Code van goede praktijk
5 <i>Samenvatting:</i>
Deze code van goede praktijk is een handleiding voor het opstellen van een saneringsvariant voor een bodemverontreiniging met asbest.	
6 <i>Aantal bladzijden:</i> 7	7 <i>Aantal tabellen en figuren:</i> /
8 <i>Datum publicatie:</i>
15.06.2021	9 <i>Prijs*:</i> /
10 <i>Begeleidingsgroep en/of auteur:</i> /	11 <i>Contactpersonen:</i>
Bert Van Goidsenhoven
Patrick Schollaert
12 <i>Andere titels over dit onderwerp:</i> /	

U hebt het recht deze brochure te downloaden, te printen en digitaal te verspreiden. U hebt niet het recht deze aan te passen of voor commerciële doeleinden te gebruiken.

De meeste OVAM-publicaties kunt u raadplegen en/of downloaden op de OVAM-website:
<http://www.ovam.be>

* Prijswijzigingen voorbehouden.

INHOUD

1	Inleiding	5
2	Principes van de aanpak.....	6
3	Bepaling van de saneringsvariant	7

1 INLEIDING

Asbest werd in het verleden in Vlaanderen veel toegepast in constructies. Door onder andere ongecontroleerde afbraakwerken en het gebruik van puin als ophoogmateriaal is asbest in en op de bodem terechtgekomen. Asbest is dan ook een van de meest aangetroffen bodemverontreinigingen in Vlaanderen. Door de oorsprong van de verontreiniging wordt ze meestal relatief oppervlakkig aangetroffen.

De risico's die uitgaan van een verontreiniging met asbest worden bepaald door het vrijkomen van asbestvezels. Dit kan leiden tot humane risico's door inademing van de vezels en tot risico's voor verspreiding door opwaaiing en afstroming. Het blijven hangen van vezels aan schoeisel kan bijvoorbeeld ook asbest verspreiden tot in gebouwen.

Asbest is wijdverspreid in Vlaanderen, zowel in gebouwen als in de bodem. De Vlaamse regering keurde in 2018 het 'Actieplan Asbestafbouw' goed en verankerde de mijlpalen in het Materialendecreet. Dit plan werkt stapsgewijs naar een asbestveilig Vlaanderen tegen 2040. Enkel asbesthoudende materialen die ingesloten zijn of een laag risico hebben, mogen dan nog in constructies aanwezig zijn. Het asbest(inventaris)attest zal bij verkoop de koper informeren over de aanwezigheid van asbest in het gebouw, in welke mate het een risico vormt en hoe het veilig kan verwijderd worden. De burger zal zijn asbestattest via de Gebouwenpas kunnen raadplegen. Op die manier kan de gebouweigenaar bij toekomstige werken rekening houden met de aanwezige asbesthoudende materialen.

Ook voor de aanpak van asbestverontreiniging in de bodem dringt een rationalisering zich op. Een volledige verwijdering van asbestverontreiniging houdt een hoge economische en maatschappelijke kost in. Daarom wordt voor asbest de risicogebaseerde aanpak de norm. Een sanering van een asbestverontreiniging bestaat uit het aanbrengen van een barrière tussen de asbestverontreiniging en de receptoren. Door middel van gebruiksdviesen worden eigenaars, gebruikers en kopers geïnformeerd over de aanwezigheid van de restverontreiniging.

Voorliggende code beschrijft hoe u een saneringsvariant opstelt voor een historische of gemengd overwegend historische bodemverontreiniging met asbest.

2 PRINCIPES VAN DE AANPAK

De risico's die uitgaan van een bodemverontreiniging met asbest komen voort uit direct contact tussen de verontreiniging en de omgeving. Door dit contact kunnen vrijkomende vezels zorgen voor humane risico's of voor risico's voor verspreiding. Dit betekent dat door het voorkomen van contact de risico's kunnen worden opgeheven.

Artikel 21, §1 van het Bodemdecreet bepaalt dat bodemsanering bij historische bodemverontreiniging erop gericht is om het risico van de verontreiniging weg te nemen. Voor historische bodemverontreiniging met asbest wordt de sanering erop gericht om contact tussen de verontreiniging en de omgeving te vermijden. Deze isolatie kan gebeuren door het aanleggen van een barrière onder de vorm van een leeflaag, verharding of bebouwing. Er moet hiervoor slechts één saneringsvariant worden beschouwd. Er moet geen multicriteria analyse worden uitgewerkt.

Uiteraard kan steeds vrijwillig gesaneerd worden door een ontgraving tot de verontreiniging volledig verwijderd is (al dan niet in een toekomstig onverharde zone). Dit heeft voordelen voor toekomstig grondverzet of door het ontbreken van gebruiksadviezen.

Voor nieuwe of gemengd overwegend nieuwe bodemverontreiniging met asbest blijft het noodzakelijk de afweging tussen varianten met verschillende saneringsdoelstellingen te maken.

3 BEPALING VAN DE SANERINGSVARIANT

Een historische bodemverontreiniging met asbest wordt gesaneerd door isolatie. Deze isolatie kan gebeuren door het aanleggen van een leeflaag of een verharding of bebouwing.

Een leeflaag kan worden aangelegd door een ophoging boven op het huidige maaiveld, door een aanvulling na de gedeeltelijke ontgraving van de verontreiniging of door een combinatie van beide. De dikte van de leeflaag moet worden afgestemd op de bestemming en het gebruik van het terrein. Er worden de volgende diktes vooropgesteld:

- 30 cm in industriegebieden, recreatiezones en natuurgebieden;
- 50 cm in landbouwgebieden en voor de bestemming wonen in de situaties waar er geen of weinig contact is met de bodem. Dit zijn situaties met bijvoorbeeld de aanwezigheid van een niet-vormgegeven verharding boven de leeflaag of wanneer het graven in de bodem quasi is uitgesloten, zoals in verstedelijkt gebied of gemeenschappelijke zones naast bewoning;
- 70 cm bij de bestemming wonen (residentieel). Hier wordt verondersteld dat een vrij intensief gebruik van de open zones naast de woning mogelijk is.

De noodzaak voor het aanbrengen van een signalisatiedoek tussen de leeflaag en de restverontreiniging moet locatiespecifiek worden geëvalueerd in functie van mogelijk latere ingrepen op het terrein en de concentraties van de restverontreiniging. Het aanbrengen van een signalisatiedoek mag geen automatisme zijn bij een leeflaagsanering aangezien hiermee bodemvreemd materiaal in de bodem wordt gebracht.

Wanneer de verontreiniging zich al op een bepaalde diepte t.o.v. het maaiveld bevindt, dan mag dit in rekening worden gebracht voor het bepalen van de dikte van de leeflaag. Als de verontreiniging bijvoorbeeld pas aanwezig is vanaf een diepte van 15 centimeter, dan kan de aangebrachte leeflaag voor een landbouwgebied 35 cm bedragen.

Als wordt gekozen voor isolatie door een ophoging, verharding of bebouwing dan moet deze passen in een (her)ontwikkeling van het terrein. Het is niet de bedoeling om terreinen te gaan verharden of ophogen omdat ze verontreinigd zijn met asbest. Deze herontwikkeling zal via een afzonderlijke omgevingsvergunning vergund worden. De conformverklaring van het bodemsaneringsproject is dan onder voorbehoud van het bekomen van een omgevingsvergunning voor de herontwikkeling.

Het is natuurlijk niet uitgesloten dat na de sanering bij allerlei handelingen op het terrein zoals het aanleggen van nutsleidingen en het planten van bomen toch in de verontreinigde zone wordt gegraven. Door het toekennen van gebruiksadviezen worden de betrokken eigenaars en gebruikers geïnformeerd over de aanwezigheid van een restverontreiniging. Bij sanering door isolatie zijn de gebruiksadviezen GA1, GA3 d, e en f en GA4 altijd van toepassing.